

Hol kommune

3576 HOL

ARKIV KOF

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER	
Universitetet i Oslo	
Saksb. Leu	Kopi 21 JAN. 2003
Ark: 0620	
Saksnr. 03/823	Dok.nr.: 1

Forslag til reguleringsendring for del av reguleringsplan for Holsåsen del 1 i Hol kommune - Uttalelse fra kulturavdelingen

I samsvar med plan- og bygningslovens §27-1 nr. 2 har Buskerud fylkeskommune ved regional- og kulturavdelingen mottatt ovennevnte planforslag. Vi beklager at vårt litt sene svar.

Utbyggingsområdene i planforslaget ble på oppdrag av grunneieren av 11/5 Søndrol (Sander O. Søndrol) registrert av arkeologistudent Gaute Reitan i oktober 2001. Det ble da påvist seks automatisk fredete kulturminner (kullgroper) i planområdet. Kullgroperne (K) ble den gang markert i terrenget med merkebånd på et tre ved kullgroppa. I tillegg ble det slått ned merkestikke med reg. nr. i bakken like ved.

Kullgroperne er nå plottet inn på reguleringskartet revidert 01.11.2002. To av kullgroperne ligger i det vestre hyttefeltet (H1), mens de resterende fire er lokalisert i østre hyttefelt (H2).

Plasseringen er som følger:

Vestre felt (H1): Reg.nr K1 ligger på tomt nr. 11 og reg. nr K2 ligger delvis på tomt nr. 2.

Østre felt (H2): Reg. nr K1 ligger på grensen mellom tomt 20 og 29, K2 ligger på grensen mellom tomt 29 og 30, K3 ligger delvis på tomt nr. 21 og 28 og K4 ligger mellom tomt 26 og 27.

Konsekvenser for planforslaget

I følge planforslaget blir alle seks kullgroperne liggende i hyttefelt omgitt av fritidsboliger, veier og parkeringsplasser. Kulturavdelingen kan ikke godta at automatisk fredete kulturminner blir fjernet fra sitt opprinnelige miljø og liggende som punkter i et hytteområde. Erfaringsmessig vil nemlig dette medføre at kullgroperne på sikt blir tildekket/skadet av menneskelig aktivitet.

Hvis planens intensjon om 36 nye tomter i området skal gjennomføres må det derfor søkes om dispensasjon fra Kulturminneloven § 8, 4. ledd. Dette medfører at tiltakshaver må dekke utgiftene til undersøkelse av de kullgroperne som Riksantikvaren fastsetter i sine vilkår, jf. Kulturminneloven § 10. Kulturavdelingen vil i dette tilfellet anbefale en frigiving av alle de seks registrerte kullgroperne. Alternativt kan enkelte kullgroper reguleres til spesialområde –bevaring i reguleringsbestemmelsene hvis flere tomter taes ut av planforslaget. Dette vil imidlertid innebære en drastisk reduksjon av antall hyttetomter, og vi betrakter derfor alternativet med å søke dispensasjon fra Kulturminneloven § 8, 4. ledd som mer realistisk. (For eksempel vil regulering av kullgrop nr H1/K1 til spesialområde –bevaring medføre at tomtene 9, 10, 11 og 12 kanskje må taes ut av planen, evt. flyttes innenfor det nåværende byggeområdet.)

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Vår dato
15.01.2003Vår referanse
02/00466-60**Endringer i reguleringsplanen**

Hvis tiltakshaver velger løsningen med å søke dispensasjon fra Kulturminneloven § 8, 4. ledd medfører dette at kullgropene (som nå) kan merkes som punkter på reguleringskartet, men at de under tegnforklaringen på reguleringskartet må flyttes fra *Reguleringsformål* (pbl. § 25) til rubrikken *Streksymboler* m.v. Streksymbolet blir da R med benevningen *kullgrop*.

Følgende tekst må også innarbeides i reguleringsbestemmelsene:

Dersom det under anleggsarbeidet eller annen virksomhet i planområdet dukker opp automatisk fredete kulturminner, må arbeidet straks stanses og kulturavdelingen i fylkeskommunen varsles, jf Lov om kulturminner § 8.2.

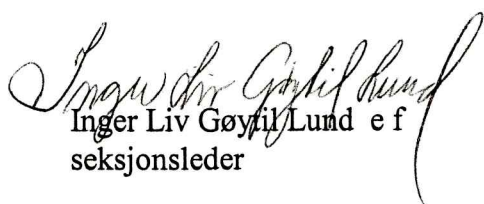
Kulturavdelingen må få oversendt revidert plankart og bestemmelser i to eksemplarer når disse endringene i reguleringsplanen er foretatt. Vi vil så sende planen til Riksantikvaren som dispensasjonssak fra Kulturminneloven § 8. 4. ledd. Det kan ikke gjøres endelig vedtak i kommunen før uttalelsen fra Riksantikvaren foreligger.

Buskerud fylkeskommune må også bli varslet hvis det i fremtiden blir foretatt tiltak eller dispensasjoner innenfor det området som i dag er avsatt til LNF-område i reguleringsplanen. Dette fordi det i denne reguleringsplanen, etter ønske fra tiltakshaver, bare er foretatt arkeologiske registreringer i utbyggingsområdene.

Hvis kommunen velger å fremme planen slik den nå foreligger vil Buskerud fylkeskommune fremme innsigelse mot planforslaget.

Kulturavdelingen oppfordrer til slutt kommunen om å ta kontakt slik at ulike spørsmål og synspunkter kan drøftes nærmere.

Med hilsen

Inger Liv Gøyvil Lund e f
seksjonsleder

Svend Kristian Eidsten
førstekonsulent

Vedlegg:

1 Reg. skjemaer for 6 kullgroper i planområdet

Kopi til:

Fylkesmannen i Buskerud Postboks 1604, 3007 DRAMMEN

kopi med vedlegg til:

Universitetet i Oslo UKM Pb 6762 St. Olavs plass, 0164 OSLO
Kulturavdelingen her

Vedlegg 1

AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Fylke: Buskerud Kommune: Hol Regnr: 0

Gnr: 11 Gård: Søndrål Nordre

Bnr: 5 Bruk:

Gnr: 0 Gård:

Bnr: 0 Bruk:

Flyfoto: R-x-nr: H-1/K-1 Lokalitet:

Øk-kart: BN 061-5-2 Hoh: 970

Fornminnets-art: Kullgrop Ant: 1 Alder: ja/ma

Fornminnets-art: Ant: 0

Eieradresse:

Reg.ved: Gaute Reitan

10.10.2001

Terrengets art:

Fjellterreng med store mengder blokkstein, småbjørk i området. Stor oppdyrka S-vendt hellende myr i Ø, liten myrprega forsenkning i vest. Frittliggende.

Orienteringsoppgave:

Ca. 240m rett Ø for veikryss og 230-250m S for vei i retning Bjødnskaret i Ø, sør for en lav forhøyning i terrenget. 20m S for et grensemerke.

Art/utstrekning:

Beskrivelse:

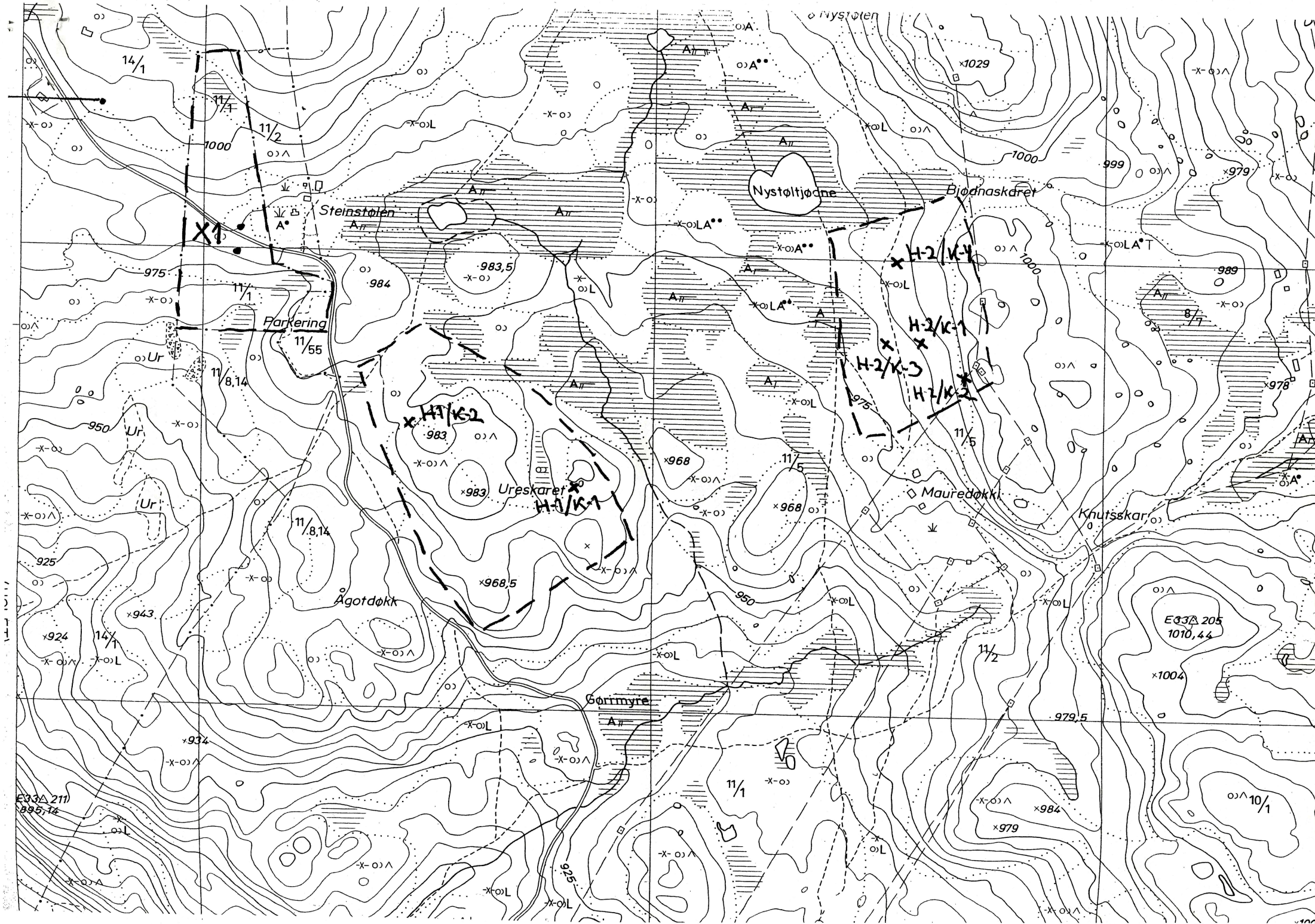
Kullgrop, ca. 4x4m ytterkant voll, men vanskelig å avgrense pga umarkert voll. Tydelig voll i S. Ca 1x1,3m innvendig rektangulær kasse. Ligger i ei helling, og med store mengder stein i området/grunnen. Tydelig voll bare i S, hvor utkastet masse lettest lempes - ca. 2m bred voll her. Blokksteiner gir naturlig avgrensning i anleggets indre, og gir det en rektangulær, kasseaktig indre form.

Tradisjon:

Fotonr: 0

Litteratur: Rapport ved Gaute Reitan, saksnr.
00/1436-20, kulturavdelingen,
Buskerud fylkeskommune, H-1/K-1.

Pr.sj.nr: 99/386-135

AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Fylke: Buskerud Kommune: Hol Regnr: 0

Gnr: 11 Gård: Søndrål Nedre

Bnr: 8 Bruk:

Gnr: 0 Gård:

Bnr: 0 Bruk:

Flyfoto: R-x-nr: H-1/K-2 Lokalitet:

Øk-kart: BN 061-5-2 Hoh: 977

Fornminnets-art: Kullgrop Ant: 1 Alder: ja/ma

Fornminnets-art: Ant: 0

Eieradresse:

Reg.ved: Gaute Reitan 10.10.2001

Terrengets art:

Kupert fjellterreng med store mengder blokkstein, uoversiktlig. To store knauser/topper med vidt utsyn, særlig mot sør. Bratte hellinger, stedvis tett skog.

Orienteringsoppgave:

Ca. 80m SØ for veikryss og ca. 100m SSØ for nyere hytte nær dette krysset.

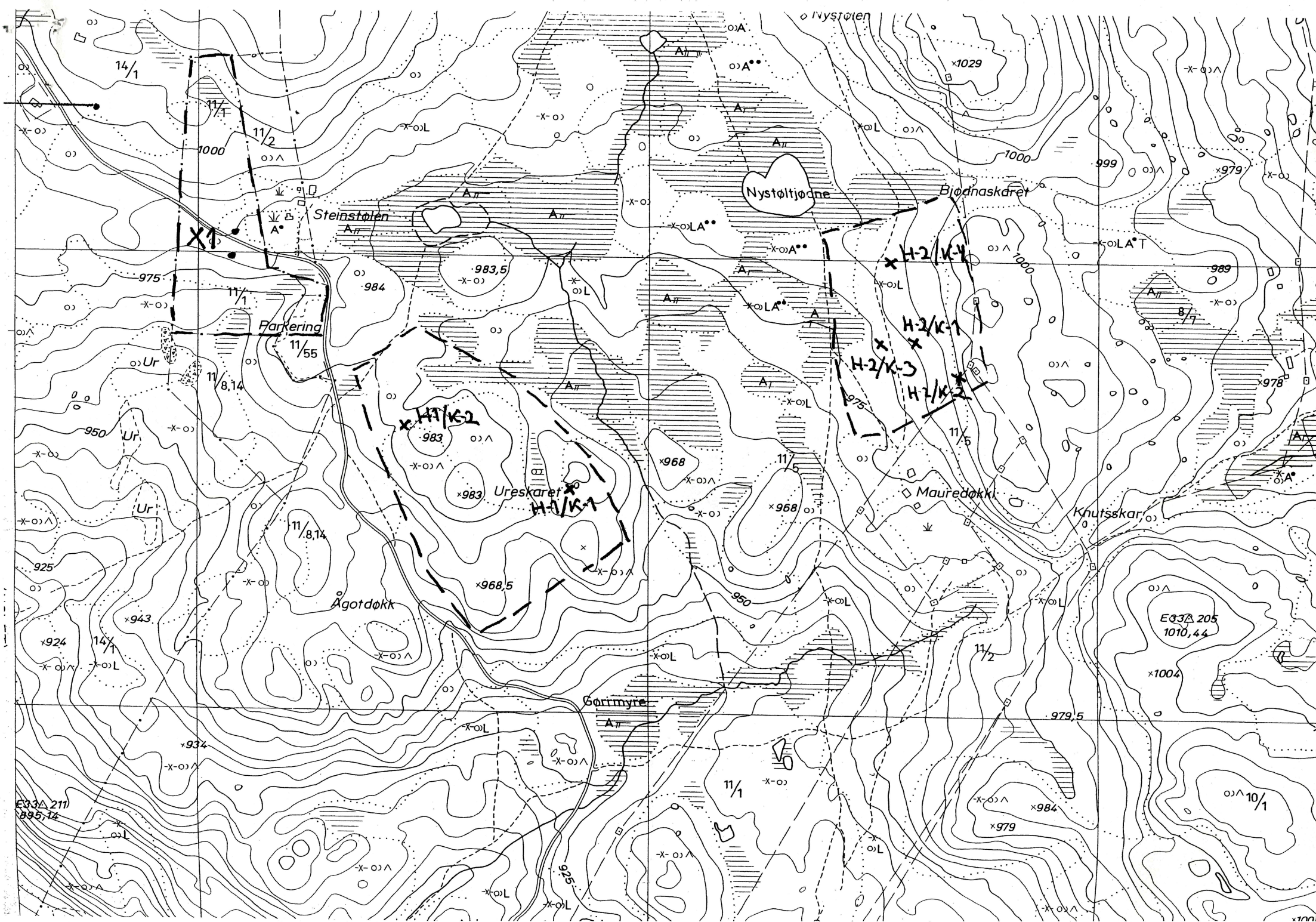
Art/utstrekning:

Beskrivelse:

Kullgrop, uklart markert men klar forsenkning med voll på alle kanter, om enn lite tydelig i Ø. Ca. 4x4m ytterkant voll. Innvendig mål 1,1x1,6m. Dybde ca. 0,7m. Delvis dekket av 3-4 småklynger med bjørk i vollen og delvis dekket av et mindre grantre på innsiden av vollen i V. Beliggende oppå en lav rygg som faller ned fra en topp i øst.

Tradisjon: Fotonr: 0

Litteratur: Rapport ved Gaute Reitan, saksnr. 00/1436-20, kulturavdelingen, Buskerud fylkeskommune, H-1/K-2. Pr.sj.nr: 99/386-135

AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Fylke: Buskerud Kommune: Hol Regnr: 0

Gnr: 11 Gård: Søndrål Nordre

Bnr: 5 Bruk:

Gnr: 0 Gård:

Bnr: 0 Bruk:

Flyfoto: R-x-nr: H-2/K1-K4 Lokalitet:

Øk-kart: BN 061-5-2 Hoh: 990

Fornminnets-art: Kullgrop Ant: 4 Alder: ja/ma

Fornminnets-art: Ant: 0

Eieradresse:

Reg.ved: Gaute Reitan 10.10.2001

Terrengets art:

Fjellterreng, fjellvegetasjon, fjellbjørk. Spredte middels store grantrær, einerbusker, lyng, enkelte myrlendte områder. Vestvendt helling, V for en N-S gående høydedrag mellom Bjødnaskaret og Knutskaret, avtagende mengde stein i grunnen mot V hvor terrenget faller ned mot myrlendt flate som heller mot S.

Orienteringsoppgave:

Kullgrop K-1 ligger ca. 150m SSØ for en skarp sving på grusvei inn mot Bjødnaskaret, som herfra bøyer av rundt Nystøltjødne mot NV, og ca. 130-150m NV for støl/hytte (merket 49 på kartet) overfor Knutsskaret, S for en N-S gående høydedrag.

Art/utstrekning:

Beskrivelse:

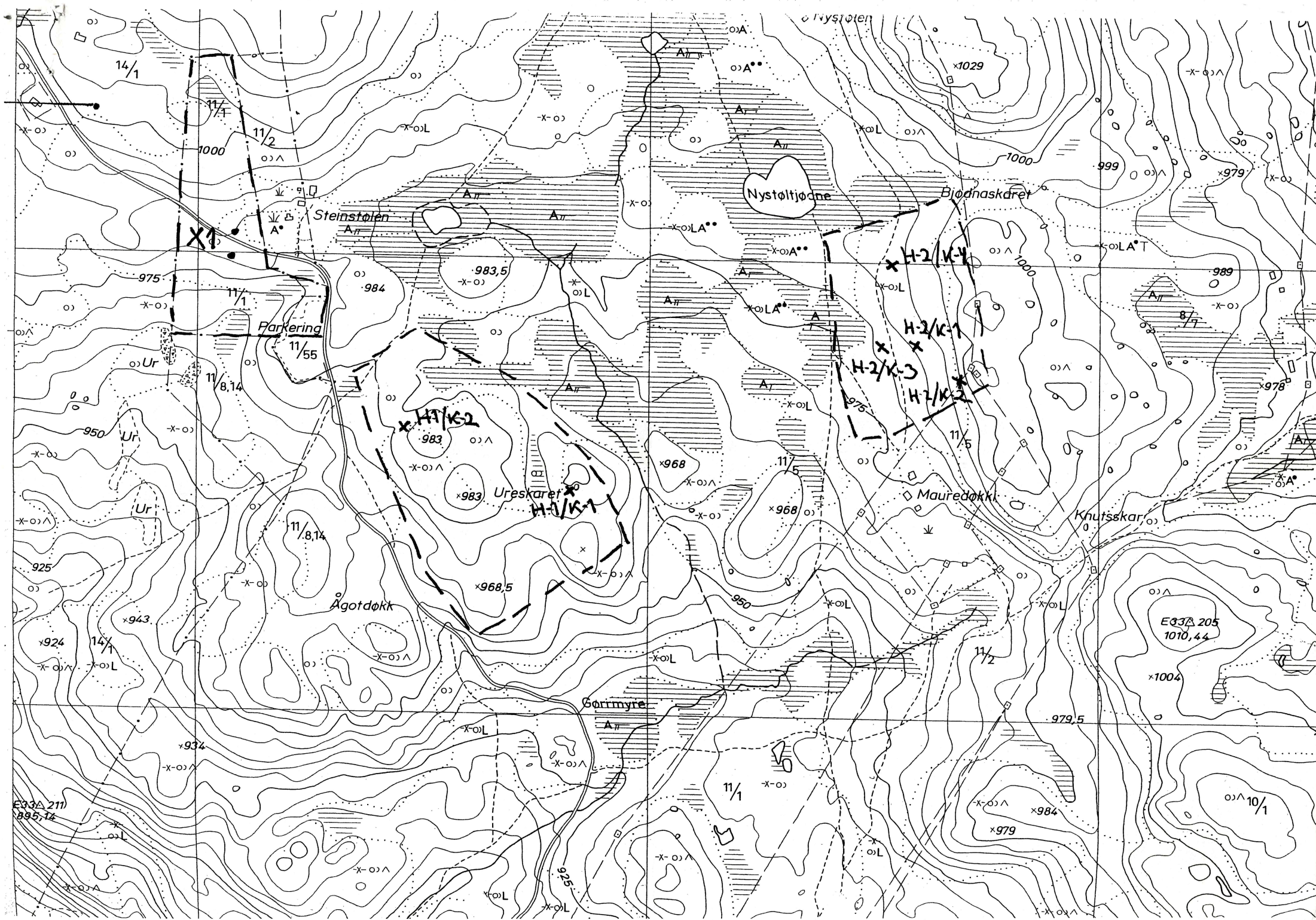
Kullgrop K-1: 4x3m utvendig, 1,6x1,1m innvendig, 0,6m dyp. Oval form. Ca. 35m SØ for denne ligger K-2: 6x6m utvendig, 1,2x1,3m innvendig, 0,9m dyp. Rund. Ca. 50m V for K-1 ligger K-3: 5x5m utvendig, 1,3x1,3m innvendig, 0,8m dyp. Rund utvendig, firkanta med flat bunn innvendig. Ca. 100m N-NNV for K-1 ligger K-4: 7x7,5m utvendig, 1,5x2m innvendig, 1,0m dyp. Rund. Alle gropene er bevokst med trær på vollene.

Tradisjon:

Fotonr: 0

Litteratur: Rapport ved Gaute Reitan, saksnr.
00/1436-20, kulturavdelingen,
Buskerud fylkeskommune, H-2/K1-
K4.

Pr.sj.nr: 99/386-135

14/1

11/1

11/2

X1

Steinstølen

Nystøltjødne

Bjønnskaret

975

11/1

Parkering

11/8,14

X H1/K2

983

Ureskaret

X H2/K1

X H2/K1

H2/K1

H2/K3

H7/K2

950

Ur

11/8,14

968,5

Agotdøkk

Gorimyre

Mauredøkk

Knutsskar

924

14/1

934

950

968

11/1

11/2

979,5

E33A 205
1070,44

1004

984

979

10/1

E33A 211
995,14

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE
Utviklingsavdelingen

Vår saksbehandler
Lars Groseth, tlf 32808593

Vår dato
31.03.2003

Deres dato

Vår referanse
02/00466-78
714.

Deres referanse

Riksantikvaren

Postboks 8196-Dep
0034 OSLO

ARKIV

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER		Universitetet i Oslo	
Saksb.		Kopi	
L66		-7 APR. 2003	
Ark:	0620-11		
Saksnr	03/823	Dok.nr:	2

Søknad om dispensasjon etter kulturminneloven §8, 4.ledd. Reguleringsendring for deler av reguleringsplan - Holsåsen del 1. Del av gbnr. 11/5 og 11/8, Hol kommune. 6 kullgroper.

Buskerud fylkeskommune oversender herved reguleringsendring for deler av reguleringsplan, Holsåsen del 1 i henhold til behandling etter kulturminneloven §8, 4.ledd.

Tiltak: Reguleringsendringen omfatter et mindre område av en større reguleringsplan for Holsåsen del 1, som er fra 1985. Denne endringen erstatter reguleringsplanen av 1985 for dette aktuelle området. Det er planlagt 36 nye hyttetomter (vedlegg 1). Eiendommen 11/5 tilhører Søndrål Nordre, og eiendommen 11/8 Søndrål Nedre.

Tiltakshaver: Sander Ottar Søndrål, 3576 Hol, gbnr. 11/8 og Trygve Bekkestad, 3576 Hol, gbnr. 11/5.

Forundersøkelser: Reguleringsplan for Holsåsen del 1 fra 1985 utgjorde et svært stort areal. Kun enkelte konkrete utbyggingsområder ble den gang registrert av Oldsaksamlingen. Senere har det vært forelagt en plan vest for det aktuelle planområdet. Det ble da funnet en kullgrop.

Registreringen av denne aktuelle planen ble gjort som en privat avtale mellom tiltakshaver og arkeologistudent Gaute Reitan. Det ble gjort i forståelse med fylkeskommunens kulturavdeling, og hvor kulturavdelingen framsatte krav til dokumentasjon (se vedlegg 2). Områdene som ble arkeologisk registrert var avmerket på kart fra tiltakshaver. Disse områdene ble registrert av Gaute Reitan, og det ble funnet 6 kullgroper (vedlegg 3). Det er altså kun utbyggingsområdene som er registrert, og ikke arealene som skal reguleres til landbruksområder.

De aktuelle kulturminnene: Det søkes om dispensasjon for alle de 6 kullgropene som er registrert innenfor byggeområdene, 2 i det vestlige feltet og 4 i det østlige. Kullgropene er beskrevet i vedlegg 3.

Kulturmiljø: Kullgropene ligger i et opprinnelig setermiljø. Området er kupert og ligger mellom 900 og 1000 moh. Terrenget er preget av fjellbjørkeskog og myrer. Det ligger en gammel stølsvoll innenfor planområdet, og et område på gbnr. 11/1 er dyrket opp de senere årene (vedlegg 4). Det er grunn til å anta at det ligger flere kullgroper i landbruksområdet innenfor planen og utenfor planområdet. Jernvinneanlegg er det også grunn til å tro finnes.

Tiltakets samfunnsmessige betydning: Det er i fylkesplanen for Buskerud fylke fastslått at det skal satses på reiseliv og hytteutbygging i øvre Buskerud. I kommuneplan for Hol som nå rulleres, er det lagt opp til fortsatt satsing på hytteutbygging i Holsåsen.

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse
Postmottak@bfk.no

Telefon
32 80 85 00

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

Vår dato
31.03.2003

Vår referanse
02/00466-78

Vurdering av kulturminnene: Det er her tale om 6 kullgroper, en type automatisk fredete kulturminner det finnes svært mange av i øvre Buskerud. Det er ikke påvist noen sammenheng mellom disse kullgroperne og jernvinneanlegg. Groperne ligger i et stølsområde, og det er nok mest sannsynlig at groperne er for kull til jernutvinning framfor til smie.

Kulturavdelingens vurdering og tilråding:

Alle kullgroperne ligger innenfor de planlagte hyttetomtene. De to kullgroperne i det vestlige området ligger langt fra hverandre, og punktvern av den enkelte kullgrop er ikke aktuelt. De fire kullgroperne i det østlige byggeområdet ligger noe mer samlet. Disse kunne blitt bevart samlet innenfor et avgrenset område, men det ville medført store forskyvninger av hyttetomtene. Kulturavdelingen synes det er vanskelig i denne sammenheng å kreve en så omfattende endring av planen på grunn av disse kullgroperne.

Av vedlegg 4 framgår det hvilket område som er dyrket, og hvilket område som er stølsvollen. For øvrig skal området reguleres til landbruksområde. Kulturavdelingen har valgt å akseptere at planen legges fram for godkjenning selv om hele planområdet ikke er arkeologisk registrert. Hovedgrunnen til dette er at vi selv har underkommunisert at hele planområdet må registreres i vårt brev til tiltakshaver (vedlegg 2), selv om vi mener dette ble opplyst pr. telefon i forbindelse med henvendelsen om registrering. Videre vurderer vi det slik at 6 kullgroper uansett er et lite antall i dette området. Det antas at det er svært mange kullgroper i Holsåsen, og at en alternativ plassering av byggeområdene uansett kunne berøre kullgroper og/eller jernvinneanlegg. Hadde det blitt funnet et jernvinneanlegg innenfor byggeområdene, ville vurderingen vært en annen fra vår side. De foreslåtte byggeområdene er bevisst trukket unna stølsvollen Mauredøkki, noe som vi ser på som positivt i forhold til kulturmiljøet. Grunneier/tiltakshaver har også påpekt at det er få alternative plasseringer av tomtene utfra topografiske forhold, hensynet til stølsvollen og dyrka mark.

For å sikre eventuelle automatisk fredete kulturminner i landbruksområdet må det legges inn et punkt om dette i reguleringsbestemmelsen. I den foreliggende reguleringsbestemmelsen er det åpnet for traseer til ledninger og vann/avløp. Vi vil overfor kommunen kreve følgende tekst lagt inn i reguleringsbestemmelsen for landbruksområdet: *"Landbruksområdet er ikke arkeologisk registrert, og derfor ikke avklart i forhold til automatisk fredete kulturminner. Ethvert tiltak som medfører fysisk inngrep eller tildekking i landbruksområdene, må derfor forelegges fylkeskommunen for befaring i god tid før gjennomføring. Befaring kan kun gjøres på bar og frostfri mark."*

Kulturavdelingen vil tilrå at det gis dispensasjon for kullgroperne R1-R6 etter kulturminneloven §8, 4.ledd, med vilkår om at det skal gjennomføres arkeologiske undersøkelser av kullgroperne før tiltaket iverksettes.

Med hilsen

Inger Liv Gøystil Lund e f
kulturvernleder

Lars Groseth
arkeolog

Vedlegg:

- 1 Reguleringsplankart
- 2 Brev datert 7.9.2001
- 3 Registreringsrapport
- 4 Kart-oppdyrket og stølsvoll

Vår dato
31.03.2003

Vår referanse
02/00466-78

Kopi med vedlegg til:

Universitetet i Oslo UKM Pb 6762 St. Olavs plass, 0164 OSLO

Kopi uten vedlegg til:

Hol kommune 3576 HOL

Sander Ottar Søndrål 3576 HOL

VEDLEGG 1

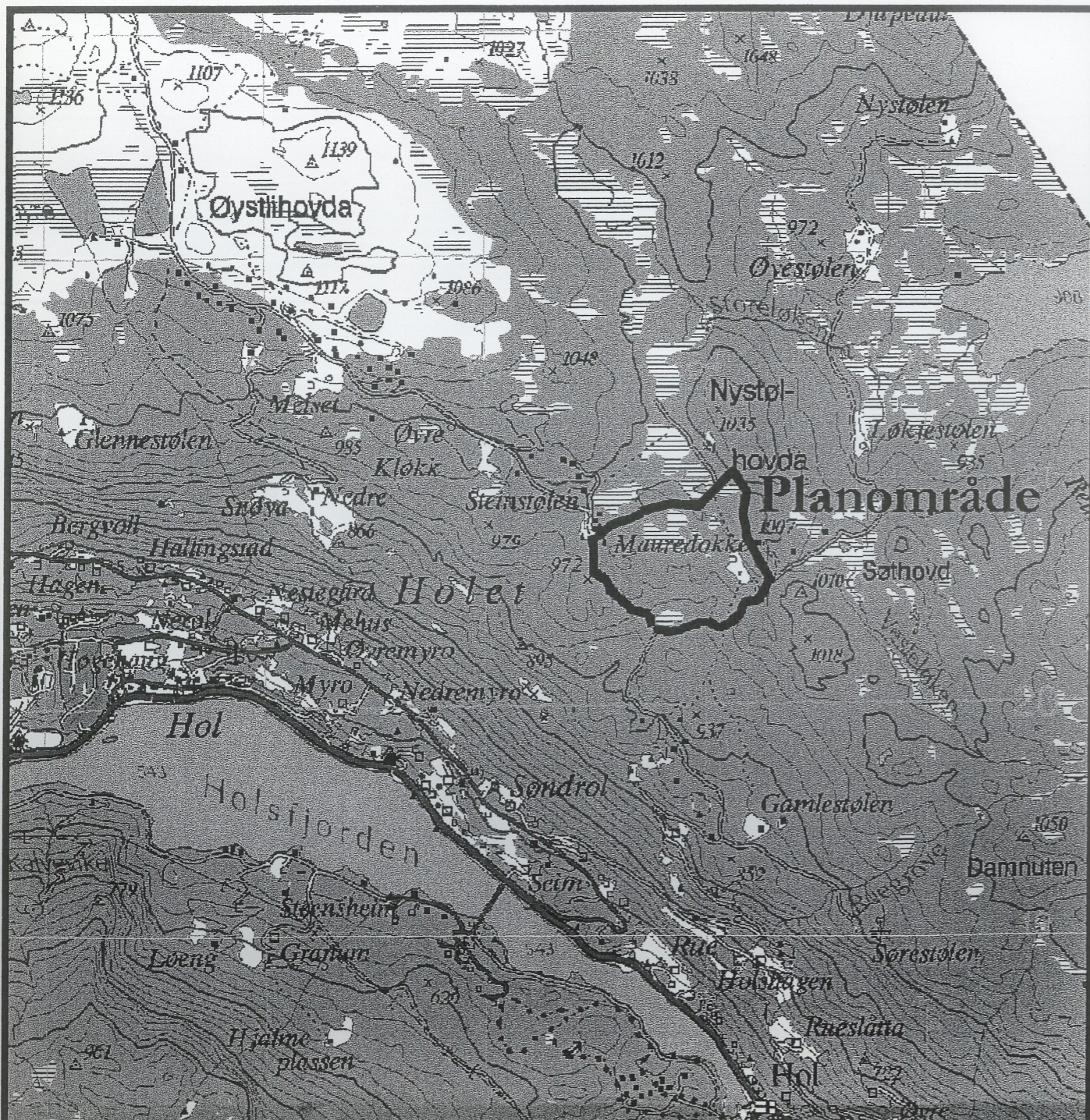
REGULERINGSENDRING

FOR DELER AV

REGULERINGSPLAN - HOLSÅSEN DEL 1

DEL AV GNR 11/5 OG 11/8

Vedlegg 3 / Tilhører
Sak: 03/823-2

REGULERINGSBESTEMMELSER

§ 1 Generelt

Planens avgrensning er vist med reguleringsgrenser på plankartet. Reguleringsplanen erstatter deler av reguleringsplan for Holsåsen del 1.

Området reguleres til følgende formål:

- Byggeområder for hytter
- Spesialområde for privat veg
- Spesialområde for friluftsliv
- Spesialområde for bevaring av anlegg
- Landbruksområde

§ 2 Fellesbestemmelser

Ved all utbygging i området skal inngrepene i naturen gjøres så skånsomt som mulig.

Grøfter for tekniske anlegg, vegskråninger og andre arealer som blir berørt under anleggsarbeidet skal pusses til, dekket med matjord og plantes eller såes til med naturlig vegetasjon i området.

All framføring av ledninger for strøm, telefon etc. skal skje med jordkabel.

§ 3 Byggeområder

3.1 Utnyttelsesgrad/størrelse

På hver hyttetomt kan det bygges en hytte, med tilhørende uthus og anneks.

Det tillates ikke flaggstenger, portaler, gjerder eller særlig skjemmende antenner.

Hver enkelt hyttetomt kan bebygges med inntil 150 m² T-BRA (inkludert anneks, uthus, garasje og kjeller). Frittstående tilleggsbygg skal ikke overstige 30 m² T-BRA hver. Anneks skal være et supplement til hovedhytta, og kan ikke innredes slik at det blir en selvstendig hytteenhet.

Maksimal mønehøyde for bygningene er 5,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng.

3.2 Utforming/farge

Bebyggelsen skal gis en utforming som harmonerer med lokal byggeskikk og tradisjoner. Følgende kriterier skal derfor oppfylles:

TEGNFORKLARING

02/466-50

Reguleringsformål (pbl. § 25)

Byggeområder (Pbl § 25, 1.ledd nr. 1)

 Byggeområde for hytter

Landbruksområder (Pbl § 25, 1.ledd nr 2)

 Områder for jord- og skogbruk

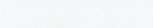
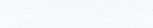
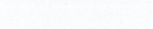

Spesialområder (Pbl. § 25, 1.ledd nr. 6)

 Privat veg / parkering.

 Område for friluftsliv

 Bevaring (forminne)

Streksymboler m.v.

 Planens begrensning
 Formålsgrense
 Regulert tomtegrense
 Regulert senterlinje for planlagt veg
 Byggegrense

 KULLGROP

Målestokk 1 :2000

E kvidistanse 5m

Saksbehandling iflg. plan- og bygningsloven

SAKSNR.

DATO

Behandling i teknisk hovedutvalg ang. oppstart.

19.01.2000

Varsel om oppstart av planarbeid

14.06.2001

1. gangs behandling i teknisk hovedutvalg

145/02

18.09.2002

Offentlig ettersyn fra:..... til:.....

2. gangs behandling i teknisk hovedutvalg

Kommunestyrets vedtak

Revisjoner

01.11.2002

PLANEN UTARBEIDET AV: Pål S. Gauteplass Rolls vei 3, 1820 SPYDEBERG

PLANFREMME Sander Ottar Søndrål 3576 HOL
 Trygve Bekkestad 3576 HOL

DATO: 01.11.2002

- Alle nye bygninger skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 32 grader. Taket skal ha kraftige vindskier.
- I fasadene på bygningene skal det benyttes naturlige materialer, som tre og naturstein.
- Farge på bygningene skal være mørke tjære eller jordfarger som ikke skiller seg ut i terrenget. Det skal opplyses om fargevalg i byggesøknaden Til takteking skal det brukes torv, tre eller skifertak i mørke matte farger.
- Synlig grunnmurshøyde skal ikke overstige 30cm.
- Eventuelle forstøtningsmurer skal utføres i naturstein.

3.3 Utomhusplan

Ved byggesøknad skal det foreligge utomhusplan som minimum viser:

- Bebyggelsens plassering, høyde og takform
- Parkeringsplasser, garasjer og utendørs lagerplass
- Snittegning som viser bygningens plassering i forhold til eksisterende og planlagt terreng.
- Områder hvor eksisterende vegetasjon skal bevares.
- Plassering av eventuelle forstøtningsmurer

3.4 Vann og avløp

Eventuelt avløp skal ordnes for den enkelte tomt med godkjent infiltrasjons- eller minirenseanlegg.

Anlegg for vann og avløp kan plasseres innen landbruksområdene etter avtale med grunneier.

§ 4 Spesialområde - privat veg

Adkomstveg til hyttene er regulert til 8 m bredde, vegen opparbeides med bredde på 4 m.

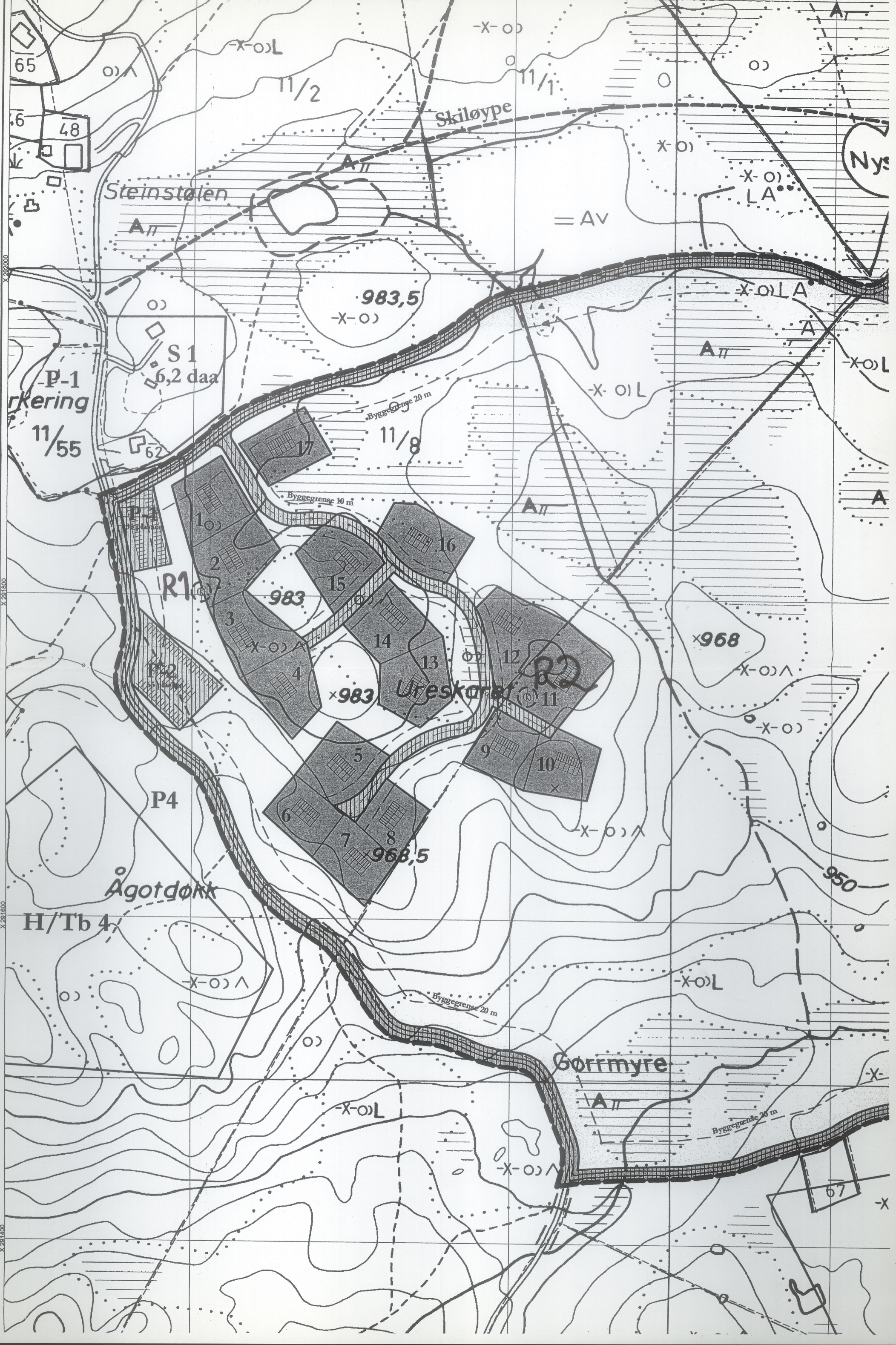
Alle veiene i området kan benyttes i forbindelse med vanlig landbruksdrift.

Det skal opparbeides minimum to vinterparkerings-plasser pr. tomt i tilknytning til vinterbrøytet veg.

§ 5 Landbruksområde

Områdene benyttes til vanlig landbruksdrift. I områdene kan det innpasses turløyper for sommer og vinterbruk, samt nødvendige traseer for ledninger og anlegg for vann og avløp etter avtale med berørte grunneiere/rettighetshavere.

Bygg, anlegg og oppdyrking knyttet til landbruksnæringen kan gjennomføres i henhold til de regler som til enhver tid gjelder for næringen.

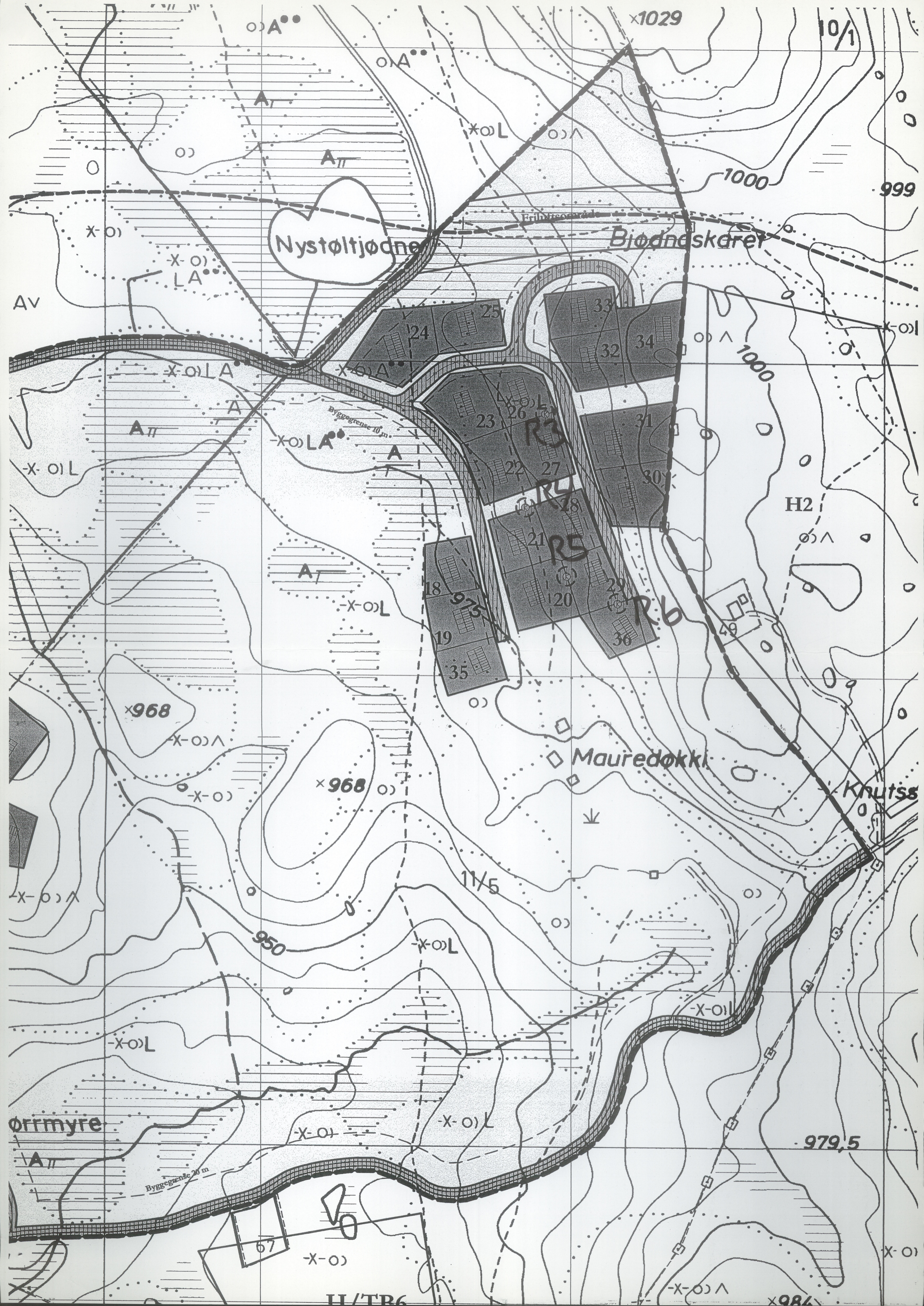

X 282000

X 281800

X 281600

X 281400

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

Kulturavdelingen

Vår saksbehandler
Lars Groseth, tlf 32808593

Vedlegg 2 / Tilhører
Sak: 03/827-2

Vår dato
07.09.2001

Deres dato
03.09.2001

VEDLEGG 2

Svar på dok. 11

1 av 2

Vår referanse
00/01436-12
651.

Deres referanse

Sander Søndrål

3576 HOL

Vedrørende registrering av kulturminner - gnr 11 bnr 5 og gnr 11 bnr 8, Holsåsen, Hol kommune.

Ovennevnte planområder ble ikke fullstendig befart ved reguleringsplanarbeidet fra 1985. Det var den gang Universitetets Oldsaksamling som uttalte seg til planen, og ifølge brev til Hol kommune av 8. august 1985 må det foretaes nye registreringer av området når detaljerte planer foreligger. Det er derfor nødvendig med en registrering av de aktuelle arealene.

Som tidligere nevnt, har kulturavdelingen ingenting i mot at tiltakshaver engasjerer arkeolog Gaute Reitan direkte til å foreta registreringene.

Etter telefonsamtale, ble vi også enige om at Gaute Reitan kunne gjennomføre registreringer i forbindelse med en plan på naboeiendommen 11/1, grunneier Robert Søndrol. Det sørlige området av dette planområdet ble befart av oss i forbindelse med revidering av deler av reguleringsplan for Holsåsen i 1999. Det gjenstår derfor bare et lite areal nord for veien her (avmerket på vedlagte kart).

Registreringene kan gjennomføres på disse vilkår:

- Alle synlige kulturminner må dokumenteres. Det gjelder alle automatisk fredete kulturminner, men også kulturminner fra nyere tid, slik som tufter, rydningsrøyser, vegfar osv. Registreringene må dokumenteres ved utfylling av standard ØK-registreringsskjema (vedlagt).
- Alle kulturminner som registreres må kartfestes på ØK-kart, 1:5000.
- Reitan gis tillatelse til å foreta prøvestikking. I dette området vil dette være for å finne jernvinneanlegg. Dersom slike anlegg finnes, må anleggets avgrensning klarlegges ved prøvestikking. Slike kulturminner må selvsagt også dokumenteres på ØK-skjema og kartfestes.
- På Øk-kartet må det klart framgå innenfor hvilke arealer registreringen har blitt utført.
- Kort rapport, separat for de to planene, med vedlegg av eventuelle registreringsskjema og Øk-kart må sendes oss umiddelbart etter gjennomføringen av registreringen.

Ved eventuelle spørsmål er det bare å kontakte undertegnede arkeolog. Lykke til!

Med hilsen

Åse Klundelien e f
fylkeskultursjef

Lars Groseth
arkeolog

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse

Telefon
32 80 85 00

Telefaks
32808672

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

**RAPPORT FRA REGISTRERING AV KULTURMINNER PÅ HOLSÅSEN
(GNR./BNR. 11/1, 11/5 OG 11/8), HOL KOMMUNE, BUSKERUD:**

Feltleder og etterarbeid: Gaute Reitan

Tidsrom: 10.-11. Oktober 2001

2 FEB 2002

99/386 188
714
Kultur
Holt

Bakgrunn for undersøkelsen

I et forslag til reguleringsplan for Holsåsen er en rekke felt blitt foreslått regulert til hyttefelt (H1-H7, se vedlegg "Endring av reguleringsplan for Holsåsen, del, 1 tegning nr.1", av Pål S. Gauteplass). I henhold til Kulturminnevernloven av 9.juni 1978 skal da området undersøkes for om en eventuell utbygging i området vil komme i konflikt med automatisk freda kulturminner. Engasjert av Sander O. Sønndrål, grunneier på Sønndrål 11/5, undersøkte undertegnede felte H-1 og H-2, i tillegg til ytterligere et område nordvest for H-1, med tanke på slike mulige konflikter.

Området

De aktuelle områdene ligger på ±1000 m.o.h , og preges av typisk sørnorsk fjellvegetasjon: Fjellbjørk, spredte, middels store grantrær, einerbusker og lyng, foruten enkelte myrlendte og fuktigere områder. Selv om de tre områdene det her er snakk om ligger tett, er det tydelige forskjeller på dem:

H-1: GBnr. 11/8 og 11/5. Ca. 45 mål stort. Dette feltet er kupert og dominert av mengder med blokkstein. Det preges av to store knauser/topper (begge på 983 m.o.h.), enkelte bratte hellinger og stedvis tett skog, og blir dermed veldig uoversiktlig og vanskelig å ta seg fram i.

H-2: GBnr. 11/5. Ca. 30 mål stort. Dette feltet ligger i en vestvendt helling opp mot en nord-sørgående høyde mellom Bjødnaskaret og Knutsskaret øst i Holsåsen. I øst, opp mot det nevnte høydedraget, fins en del stein, mens mengden stein i grunnen avtar mot vest, hvor terrenget faller ned mot en myrlendt stor flate som heller mot sør.

Steinstølen, 11/1: Det nevnte feltet nordvest for H-1 er gammel stølsmark med gras, jevnt fallende terreng mot S, med noe stein. Avgrensa med gjerde.

Påviste kulturminner blei tegna inn på kart, merka med merkebånd på trær i tilknytning til anlegga, i tillegg til at det ble slått ned stakk med navn påskrevet: K1, K2 osv.

Kulturminnene

For kullgropenes del er utvendige mål tatt ytterkant voll-ytterkant voll, mens de innvendige er tatt i bunnen, innenfor overgangen mellom voll og bunn. Hvis ikke annet er nevnt, er disse måla tatt NS-ØV. Anleggas dybde er målt fra bunnen til vollens største høyde. Andre kulturminner har egne, angitte mål.

Felt H-1

K1: Kullgrop

Ut fra terrenget å dømme sirkulær. Utvendige mål antas å være 4-5x4-5m, men vanskelig å fastslå utstrekning på dette anlegget da den har tydelig voll (ca. 2m bred) bare på nedsida, i S, hvor det ville være enklere å kaste ut masse. Mengden blokkstein i området markeres ved at blokksteiner naturlig viser nedgravingas avgrensing i Ø og N. Dette er med på å gi den en rektangulær og kasselignende indre form, ca. 100x130cm. Kull ble påvist med et prøvestikk. Den har 3-4 småklynger av bjørk i ytterkant. **Lokalisert** om lag 240 m rett Ø for veikryss, og 230-250 m S for vei i retning Bjødnaskaret i Ø, sør for en lav forhøyning i terrenget, på tomt 11 i H-1, på GBnr. 11/5, snaut 20m S for et grensemerke. Felt H-1s søndre topp (983 m.o.h.) ligger ca. 100 m V for K1.

K2: Kullgrop

Lite tydelig, og skjult av trær, men likevel en klar forsøknings med synlige voller på alle kanter, om enn lite tydelig i Ø. Ca. 4x4m utvendig og 110x160cm innvendig, med en maksimal dybde på ca. 70cm målt til toppen av vollen i SV. Utvendig gir den et rundt inntrykk, mens innsida er oval. 3-4 småklynger med bjørk i vollen, og delvis dekt av et mindre grantre på innsida av vollen i V. Kull ble påvist ved prøvestikk. Beliggende innenfor tomt 2 på en liten høyderigg som faller ned mot V fra den nordligste av de to toppene på 983 m.o.h. innenfor felt H-1, ca. 80 m SØ for veikryss, og ca. 100 m SSØ for nyere hytte nær dette krysset.

Felt H-2

K1: Kullgrop

Ca. 4x3m utvendig og ca. 160x110cm innvendig. Om lag 60 cm dyp. Oval i formen, noe uregelmessig, men tydeligst voller i N og S, delvis også i Ø. Oval form også innvendig, med flat bunn som stiger mot S. Et middels stort grantre (hvis størrelse er typisk for området,) vokser ut av vollens ytterkant i V. Et prøvestikk ble foretatt i bunnen, og kull ble påvist. **Lokalisert** om lag 150 m SSØ for en skarp sving på grusvei inn mot Bjødnaskaret, som herfra bøyer av rundt Nystøltjødne mot NV, og ca. 130-150 m NV for støl/hytte (merket "49" på kartet) overfor Knutsskaret, S for et N-S-gående høydedrag.

Høydedraget danner naturlig avgrensning for det foreslåtte feltet H-2 (jfr. kart over reguleringsplan for Holsåsen del 1). Videre ligger K1 8-10m Ø for et tydelig dyretråkk som går i N-S-retning.

K2: Kullgrop

6x6m utvendig, ca. 120x130cm innvendig og ca. 90cm dyp. Drøyt 2m brede voller som er tydelige rundt hele gropa gir dette anlegget et regelmessig og sirkulært utseende. Innsida er firkanta og har flat bunn. K2 er **lokalisert** ca. 60-70 m NV for ovennevnte støl/hytte, og rett V for det N-S-gående høydedragets sørligste topp. Videre ligger K2 ca. 35m SØ for K1. Den er symmetrisk og ikke synlig forstyrret eller sammenrast, og gir dermed et "pent" inntrykk – altså tilsynelatende godt bevart.

K3: Kullgrop

5x5m utvendig, 130x130cm innvendig, og ca. 80cm dyp. Gir samme inntrykk som K2, men er noe mindre. Rund utvendig og firkanta innvendig med flat bunn. Tydelige voller rundt hele anlegget, men særlig i N og S. Vollen tangeres i Ø og SØ av et tydelig dyretråkk som strekker seg omtrent N-S. Den har et grantre i vollen i V, og 3-4 mindre bjørketrær ellers i vollene.

Lokalisert på plata Ø for myr, 150-160 m S for ovennevnte krappe sving, 150-160 m NV for nevnte støl/hytte, ca. 50m V for K1, og ca. 15m Ø for negative prøvestikk P1 og P2. Trolig godt bevart.

K4: Kullgrop

Stor sammenligna med de andre: Utvendige mål 7x7,5m, ca. 150x200cm innvendig, og om lag 1m dyp. K4 var delvis fylt med vann da den ble registrert. Rund og regelmessig utvendig. Digre voller rundt hele anlegget, men minst tydelig i Ø, og mest markert mot N. Innvendig er den også regelmessig, men oval med Ø-V som lengderetning. En relativt grov bjørk i S voll, 4-5 mindre bjørketrær i klynge i N voll. Vollene er dessuten bevokst med einer. K4 ble **lokalisert** drøye 100 m SØ for nevnte krappe sving, ca. 200 m NV for støl/hytte 49. K4 ligger omtrent på en tenkt linje mellom støl og sving på grusveien. Videre ligger det 25-30m Ø for tydelig dyretråkk i N-S-retning. Tilsynelatende meget godt bevart.

Foruten prøvesticket i K1, ble det foretatt tre prøvestikk etter slagg i område H2, med tanke på rester etter jernvinneanlegg. Disse stikka (ett ca. 100 m SØ for midt på rettstrekning mellom to krappe svinger på grusvei, og to rett V for K3 ca. 150 m VNV for støl/hytte) ble foretatt på kanten av plataet ovenfor det myrlendte terrenget. Her kunne man tenke seg en egnet plass for tipping av slagg, men dette ble ikke påtruffet (se kart).

Felt Steinstølen, 11/1:

Inngjerdet område i planområdets vestre ytterkant, nå brukt som beitemark. I det SØ hjørne av dette området, ca. 70-80 m SSV for eldre bolighus/hytte på Steinstølen, 70-90 m V for veikryss, ble det påvist en 6x6 m stor **stølstuft** (bygg 1) som skal ha blitt tatt ned en gang på 1950-tallet: Bare fundamentet syntes i form av en kvadratisk tørrmurt grunmur av opptil mannsløftstore stein. I det NØ hjørnet er det en større ansamling av stein, etter all sannsynlighet restene etter peisen, som pleide å stå i dette hjørnet av slike bygg (S.O.Søndrål, pers.medd.)

Stolpene i gjerdet som skiller beitemarka fra veien er satt ned i tuftas sørvegg.

En ansamling av stein ble påvist 7-8 m mot NV, og er antagelig rest av et **tilhørende bygg**. 8-10 m S for den nevnte veien (som tangerer bygg 1) ligger en streng av stein opptil mannsløft store, som danner en **murlignende konstruksjon** ute på en kant i terrenget. Den var ca. 6m lang, en drøy meter bred og ca. 0,6m høy. Noe utrast her og der. Etter dimensjonene å dømme kan denne steinstrengen godt stamme fra en bygning, men noe som kunne danne vegger parallelt og i vinkel med denne ble ikke funnet. Dermed er tolkningen av denne steinstrengen uviss.

Grunneier påpekte at det har vært en oppmurt brønn nedenfor veien her, men denne blei ikke funnet.

Konklusjon:

I alt seks kullgroper ble påvist innenfor områdene H-1 og H-2 i reguleringsplanforslaget. Slike kullgroper er rester etter kullproduksjon. Kuliet fra slike blei brukt under prosessen med å framstille jern fra malmholdige myrer i de samme fjellområdene, som det er påvist flere steder i fjelltraktene i Sør-Norge. Anlegg av denne typen dateres vanligvis til vikingtid og/eller middelalder. De er da med største sannsynlighet eldre enn 1537, og vil dermed være automatisk freda kulturminner iflg. Kulturminneloven, og vil komme i konflikt ved en eventuell utbygging i det aktuelle området. Slagghauger ble ikke påvist, men jernvinneanlegg kan med stor sannsynlighet ha ligget et sted på Holsåsen, i tilknytning til kullgropene som her er blitt påvist.

Kulturminnene fra feltet på Steinstølen 11/1 (stølstuft /-er og steinstreng) er derimot ikke automatisk freda, da disse etter alt å dømme hører hjemme i moderne tid.

AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Fylke: Buskerud Kommune: Hol Regnr: 0

Gnr: 11 Gård: Søndrål Nordre

Bnr: 5 Bruk:

Gnr: 0 Gård:

Bnr: 0 Bruk:

Flyfoto: R-x-nr: H-1/K-1 Lokalitet:

Øk-kart: BN 061-5-2 Hoh: 970

Fornminnets-art: Kullgrop Ant: 1 Alder: ja/ma

Fornminnets-art: Ant: 0

Eieradresse:

Reg. ved: Gaute Reitan

10.10.2001

Terrengets art:

Fjellterreng med store mengder blokkstein, småbjørk i området. Stor oppdyrka S-vendt hellende myr i Ø, liten myrprega forsenkning i vest. Frittliggende.

Orienteringsoppgave:

Ca. 240m rett Ø for veikryss og 230-250m S for vei i retning Bjødnaskaret i Ø, sør for en lav forhøyning i terrenget. 20m S for et grensemerke.

Art/utstrekning:**Beskrivelse:**

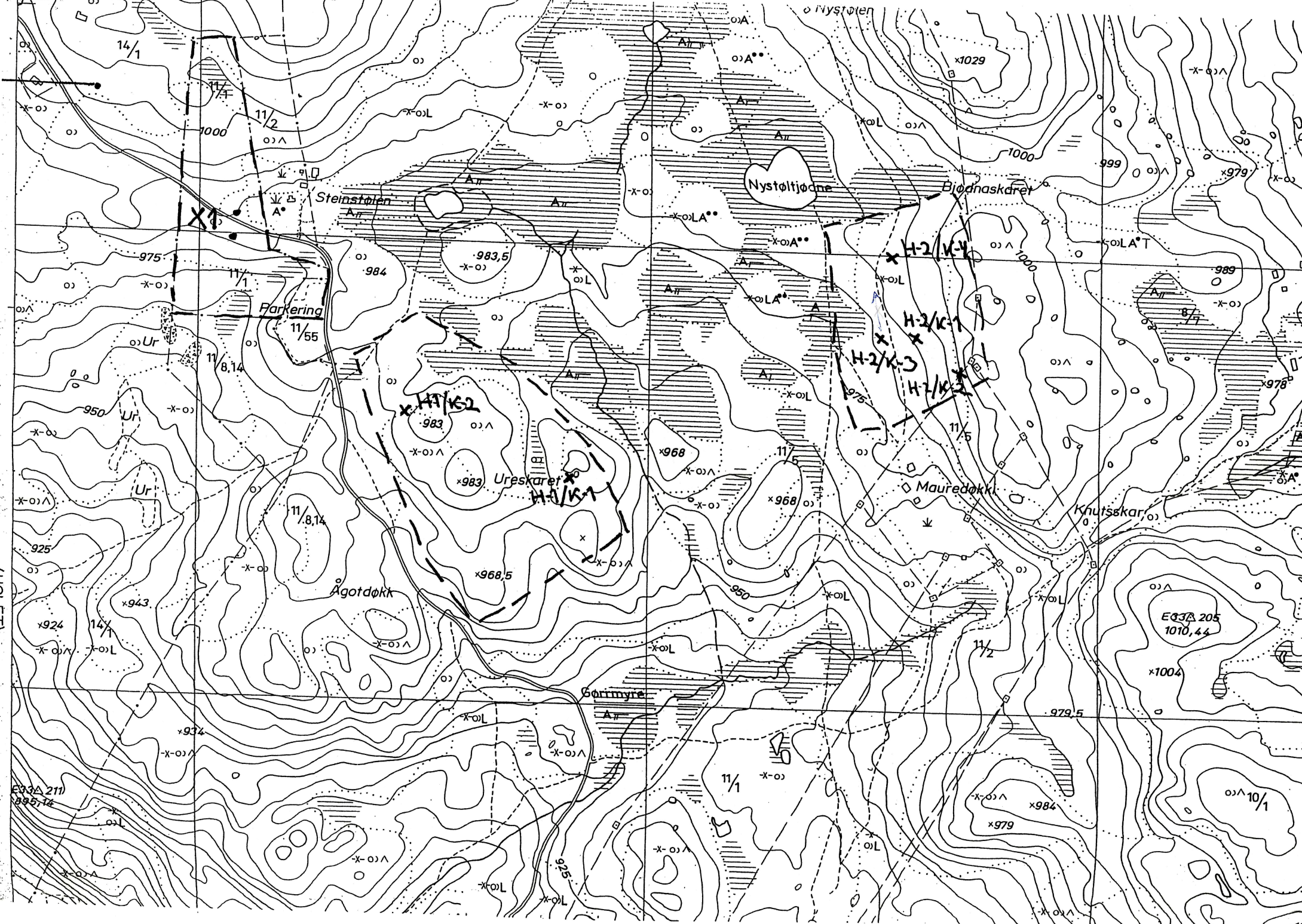
Kullgrop, ca. 4x4m ytterkant voll, men vanskelig å avgrense pga umarkert voll. Tydelig voll i S. Ca 1x1,3m innvendig rektangulær kasse. Ligger i ei helling, og med store mengder stein i området/grunnen. Tydelig voll bare i S, hvor utkastet masse lettest lempes - ca. 2m bred voll her. Blokksteiner gir naturlig avgrensning i anleggets indre, og gir det en rektangulær, kasseaktig indre form.

Tradisjon:**Fotonr:**

0

Litteratur: Rapport ved Gaute Reitan, saksnr.
00/1436-20, kulturavdelingen,
Buskerud fylkeskommune, H-1/K-1.

Pr.sj.nr: 99/386-135

AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Fylke: Buskerud Kommune: Hol Regnr: 0

Gnr: 11 Gård: Søndrål Nedre

Bnr: 8 Bruk:

Gnr: 0 Gård:

Bnr: 0 Bruk:

Flyfoto: R-x-nr: H-1/K-2 Lokaltet:

Øk-kart: BN 061-5-2 Hoh: 977

Fornminnets-art: Kullgrop Ant: 1 Alder: ja/ma

Fornminnets-art: Ant: 0

Eieradresse:

Reg.ved: Gaute Reitan

10.10.2001

Terrengets art:

Kupert fjellterreng med store mengder blokkstein, uoversiktig. To store knauser/topper med vidt utsyn, særlig mot sør. Bratte hellinger, stedvis tett skog.

Orienteringsoppgave:

Ca. 80m SØ for veikryss og ca. 100m SSØ for nyere hytte nær dette krysset.

Art/utstrekning:

Beskrivelse:

Kullgrop, uklart markert men klar forsenkning med voll på alle kanter, om enn lite tydelig i Ø. Ca. 4x4m ytterkant voll. Innvendig mål 1,1x1,6m. Dybde ca. 0,7m. Delvis dekket av 3-4 småklynger med bjørk i vollen og delvis dekket av et mindre grantre på innsiden av vollen i V. Beliggende oppå en lav rygg som faller ned fra en topp i øst.

Tradisjon:

Fotonr: 0

Litteratur: Rapport ved Gaute Reitan, saksnr.
00/1436-20, kulturavdelingen,
Buskerud fylkeskommune, H-1/K-2.

Pr.sj.nr: 99/386-135

AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Fylke: Buskerud

Kommune: Hol

Regnr: 0

Gnr: 11

Gård: Søndrål Nedre

Bnr: 8

Bruk:

Gnr: 0

Gård:

Bnr: 0

Bruk:

Flyfoto:

R-x-nr: H-1/K-2

Lokalitet:

Øk-kart: BN 061-5-2

Hoh: 977

Fornminnets-art: Kullgrop

Ant: 1

Alder: ja/ma

Fornminnets-art:

Ant: 0

Eieradresse:

Reg.ved: Gaute Reitan

10.10.2001

Terrengets art:

Kupert fjellterreng med store mengder blokkstein, uoversiktlig. To store knauser/topper med vidt utsyn, særlig mot sør. Bratte hellinger, stedvis tett skog.

Orienteringsoppgave:

Ca. 80m SØ for veikryss og ca. 100m SSØ for nyere hytte nær dette krysset.

Art/utstrekning:

Beskrivelse:

Kullgrop, uklart markert men klar forsenkning med voll på alle kanter, om enn lite tydelig i Ø. Ca. 4x4m ytterkant voll. Innvendig mål 1,1x1,6m. Dybde ca. 0,7m. Delvis dekket av 3-4 småklynger med bjørk i vollen og delvis dekket av et mindre grantre på innsiden av vollen i V. Beliggende oppå en lav rygg som faller ned fra en topp i øst.

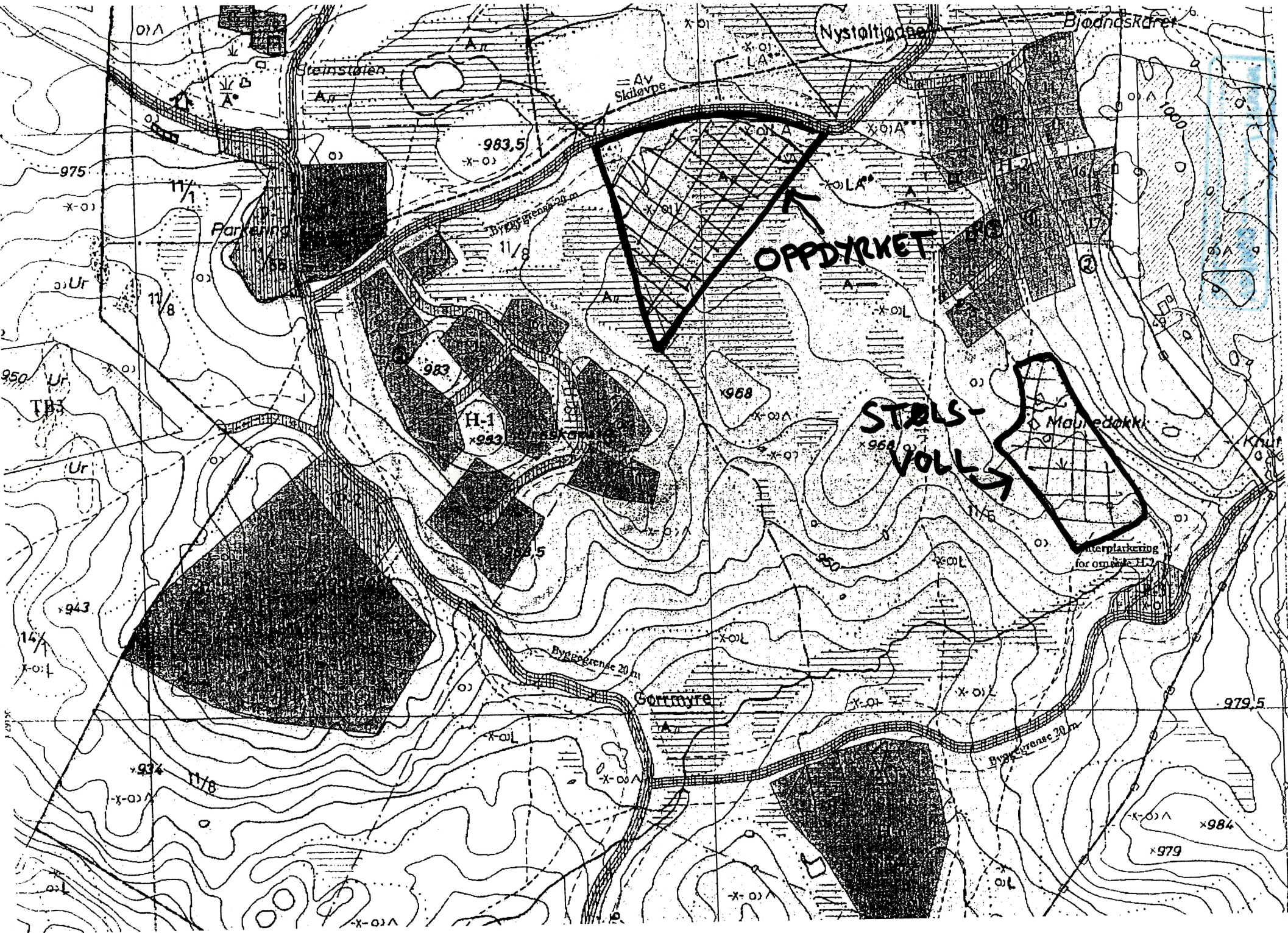
Tradisjon:

Fotonr:

0

Litteratur: Rapport ved Gaute Reitan, saksnr.
00/1436-20, kulturavdelingen,
Buskerud fylkeskommune, H-1/K-2.

Pr.sj.nr: 99/386-135

Vedlegg 1 / Tilhører
Sak... 03/823-3